

server J.C.Nováka

www.golfarch.cz

uvádí digitální reedici

publikace K. Rösslera

GOLF

a jeho pravidla

Praha - 1923 / 2013

Golf

a jeho
pravidla

Dr. K. ROSSLER:

GOLF

A JEHO PRAVIDLA.

Ing. K. Karpálovic, malá československá
propagátorovi golfa v československu

Praha, 10. 12. 1924

Flolij

1924.

TISKEM A NÁKLADEM B. STÝBLA V PRAZE.

Předkládám tuto knížku naší sportovní veřejnosti s prosbou, aby ji nepodrobovala malicherné kritice, ale spíše, aby s plným úsilím onen dosud malý počet hráčů a přívrženců golfu v jeho snahách dle možnosti podporovala. Golf-links nalezneme v každém významějším městě světa, proto jest zřízení jeho také v Praze nejen sportovní nezbytností, nýbrž i naší povinností!

∇ *Praze 1923.*

Dr. K. Rössler.

Každý, kdo by chtěl ať u nás nebo v cizině zaučovati se ve hraní **golfu**, musí aspoň ty nejnnutnější zvyklosti a pravidla této hry znáti a podle nich se na hřišti chovati.

Pro tyto začátečníky a ve snaze, vzbuditi i širší zájem o golf, pokusil jsem se — pokud možno, zcela stručně — popsatí tento u nás dosud skoro neznámý sport. Golf, který má mnoho předností před jinými hrami, zůstal u nás dlouho nepovšimnut, čehož musíme trpce litovati. Jest podivno, že jsme právě tomuto světovému sportu nevěnovali dosud ani nejmenší pozornosti, ačkoliv jiné sporty u nás dávno zdomácněly.

Hned předem chci podotknouti, že, začneme-li snad konečně přece, přicházíme trochu pozdě — neboť doháněti sport, který v jiných zemích má již svou dlouholetou tradici, není věci snadnou. Přicházíme i pozdě, nakolik týče se místa, pro hraní golfu nezbytného — — naše půda byla již dávno rozdělena a dávno zabrána pro účely jiné — — proto lze dnes jen s velkými obtížemi nalézti a upravití tak velký pozemek, jakého jest ke golfu třeba. Ale i tuto překážku lze překonat při dobré vůli a při skromných nárocích pro začátek — — jen budou-li peníze. Jest jich mnoho zapotřebí nejen pro úpravu, ale i na udržování hřiště, při golfu zvláště rozlehlého.

Nyní k věci. Nejprve několik slov všeobecných, potom pravidla, dále zvyklosti — jak na hřišti chovati se máme — a konečně několik slov o hře samé.

Golf vyžaduje na hráči, aby byl dobrý chodec, aby byl chladnokrevný a vytrvalý, aby měl smysl pro přesnost a pro rytmus pohybu, aby byl obratný a měl dosti rozvahy, a aby konečně všechny tyto vlastnosti spojeny byly s tou nejdůležitější — s naprostým klidem.

Řekl jsem toho snad poněkud mnoho — ale bez těchto vlastností není možné, aby hráč hodil pomocí pátky míč v přesně určeném směru, bez jakékoli deviace, do dálky až 200 metrů. Snadnost výkonu toho jest pouze zdánlivá pro nezasvěceného, kterýž by na hru pouze se díval.

Ježto pohyby při tomto sportu nejsou nikdy prudké, ani hrubé, ani nepravidelné, možno říci, že golf vyhovuje stejně ženě jako muži, stejně jinochu jako starému. Známy plutokrat Rockefeller, jemuž je již 82 let, hraje golf denně, a v Paříži při závodění o »Damský championat Feminy 1923« — při značné konkurenci — **dosáhla druhé ceny dívka sotva 14letá.**

Golf jest nejvíce pěstován v Anglii, novější dobou též ve Francii. V Anglii hraje golf kde kdo, králem počínaje, a v Americe sejdou se na hřišti president a ministři, jdou tam ustaraní finančníci a obchodníci, sejdou se tu lidé všech tříd a vrstev, slovem, golf hrán je tu každým, kdo po namáhavé duševní práci chce v přírodě pookřát a si odpočinout.

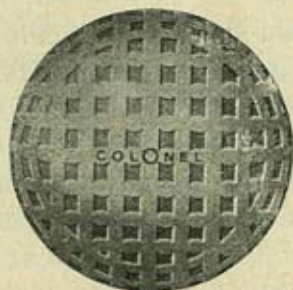
· Ve Francii začali později sice, ale za to s tím větším úsilím, jakmile poznali přednosti tohoto sportu. Formule a regule, podle kterých se dnes golf hraje v Evropě, Americe, Indii, Australii, v Žaponsku — zkrátka všude — převzaty byly ze Skotska, kde hrají tuto hru již od staletí, jakožto svoji hru národní.

Ve Velké Británii je dnes na 1400 Golf-klubů, ve Spojených státech přes 2000, kdežto ve Francii, která zavedla golf teprve před 25 léty, jest hřišť asi 35.

Všechna pravidla pak upravil a sestavil **Royal and Ancient Golf Club of St. Andrews**, založený 1754.

Každoročně hrány jsou velké závody v golfu jak v Anglii tak v Americe a Francii, a sice jsou to v Anglii »**Open Championship**« a ve Francii »**Grand Championnat Omnium**«, závody mající při nejmenším týž význam jako Grand Prix, Derby a pod. Jen pro všeobecnou informaci připomínám, že nejznámější hřiště světa jsou v Anglii **Saint Andrews**, Musselburg a Blackheath — linksy to, na kterých se odehrávají každoročně klassické závody v golfu.

Že v zemích, pěstujících golf, vychází celá řada časopisů, věnovaných výhradně **golfu**, jest samozřejmé.

Golf hráti lze jen na prostorách velkých, kde roztroušeno jest 9 nebo 18 jamek (důlků v průměru 10 cm) v různých vzdálenostech od 150 až do 500 metrů. Každý hráč, vyzbrojený několika různými pálkami (s dřevěnými a železnými hlavami), žene svůj míč do jamky. Který z hráčů dosáhl jamky s menším počtem úhozů — vyhrál jamku. Nato počne se s následující, t. j. míč žene se k jamce druhé, třetí atd.). Mezi místem odrazu (**tertre de depart, teeing ground**) a jamkou jsou roztroušeny různé překážky (píščiny, zdi, potoky, dolíky s pískem — **bunker**), přes které musí hráč pomocí pátky míč přehodit.

Rukou se míče nikdy dotknouti nesmí. Pálky jsou proto různých tvarů a délek, aby odpovídaly potřebě, t. j. terénu, kam míč dopadl. Podle toho, dopadl-li do písku, do trávy nebo do nějaké prohlubně, vybere se ona páлка, jež pro ten či onen případ lépe se hodí.

Úder základní, s místa odrazu, se jmenuje »**grand cros-sée**« nebo »**drive**« a provádí se pomocí »**grand crosse**« nebo »**driver**«.

Velhati míč do jamky jmenuje se »**poter**«, pomocí páłky k tomu účelu sloužící »**poteur**«, angl. »**putter**«. Tedy ještě jednou: hrálo-li se do 18 jamek, vyhrává ten hráč, který vykonal cestu od první jamky k 18. jamce s menším počtem úderů, než měl jich protivník.

Ač hra sama činí dojem hry velmi prosté, nesložité, nutno přiznati, že golf je hra dosti těžká, kde sebe menší chyba způsobí prohru; právě tak ale lze opatrnou hrou mnoho dohonit. Hřiště (**links**) jest totiž upraveno tím způsobem, a překážky rozestaveny jsou tak účelně, že míč, vychýlivší se následkem špatného úderu z předepsané dráhy, uvázne v překážce, jež stane se někdy hráči osudnou. To jsou výhody a přednosti golfu, který svou neustálou rozmanitostí poskytuje největší zajímavost — což ovšem na první pohled, t. j. pro nezasvěceného, nemožno postřehnouti. Pouhým přihlížením nelze se golfu naučiti a poznati ho, golf nutno hrát, pak se líbí, a mám pevně za to, že i u nás se bude líbit. I do Ameriky se tato hra dostala dosti pozdě — první klub byl tam založen teprve r. 1895 — a přece tam golf zdomácněl tak, že v Americe je dnes přes 2000 Golf-klubů. Také ve Francii začali pozdě — i tam golf zdomácněl, kterýmžto slovem chci zdůrazniti, že ve Francii golf hrají Francouzi. Neboť na rozdíl od řečeného poukazují k tomu, že i v Itálii i ve Švýcařích se hraje golf — ale v těchto zemích nehrají

ho Italové ani Švýcaři, hrají ho pouze Angličané a Američané — tedy všeobecně řečeno, turisté a lázeňští hosté — podobně jako asi u nás. Ačkoliv u nás jsou hřiště (v Karlovarech, Mariánských a Františkových Lázních), přes musíme říci, že sami posud u nás golf nehrajeme. Golf u nás hrají prozatím jen »lázeňští hosté«. V Německu proti tomu pochopili brzy, že golf je hra nejen zdravá, ale i zajímavá, a založili si celou řadu klubů a hřišť, takže možno o Německu říci, že v něm golf hrají Němci. Doufám, že i my ho hrátí budeme.

Zvláštní váhu chci položit na to, že golf vyžaduje od hráčů **naprostou slušnost**, a to v každém slova smyslu. Jakákoli hrubost, hádka, úskok nebo klamání spoluhráče jsou při golfu **nemyslitelny**. Hraje-li protivník, jest samozřejmé, že spoluhráč musí setrvat v klidu, postojí, nehovoří a nepřekáží, aby hrající ničím nebyl rušen.

V Š E O B E C N Ě P O J M Y.

Hraje-li jeden hráč proti druhému, jest to hra prostá, jednoduchá (**single**), hrají-li dva proti dvěma, při čemž každá strana se svým míčem, je to dvojhra, **partie double (a foursome)**. Hraje-li jeden hráč proti dvěma, kteřížto mají jeden společný míč, je to trojhra, **partie de trois (a threesome)**.

Cestu k jamce počínáme vždy z odraziště, »**tertre de depart**«, »**tee ground**«. Přední strana tohoto místa jest udána dvěma značkami, jichž spojka tvoří přímkou, která jest v pravém úhlu ke směru jamky. Jamka pak jest uprostřed zvlášť upraveného místa, zvaného »**pelouse d'arrivée**« — »**putting-green**«, asi 16 metrů v průměru. Jamka (»**hole**«) je 10 cm široká a 10 cm hluboká, do níž vstrčen jest praporek nebo značka s číslem jamky. Hráčem začínajícím jest ten, který má »**l'honneur**« — přednost. Míč jest »**ve hře**« po celou dobu, než zapadne do jamky. Jest považován za ztracený, »**perdu**«, »**lost**«, nebyl-li v době do 5 minut nalezen. Hoši nosící toulec s pákami jsou zvaní »**caddie**«.

P R A V I D L A H R Y:

1. Každá strana hraje svým míčem. Obě strany ženou míč s odraziště, střídajíce se v úhozech, až do jamky. Hráč jsoucí od jamky dále, hraje vždy dříve. Která strana měla méně úderů, vyhrává jamku, a kdo vyhrál více jamek, vyhrál hru. Hraje-li jeden hráč sám, musí vždy postoupiti místo dohánějící ho partii, ať singlu, ať ve třech nebo ve čtyřech, a musí sečkat, až jej předejdou.
2. Začínat hru lze vždy jen z prvního odraziště, a sice v určených mezích tohoto.
Přednost, *l'honneur* prvního odrazu se určí losem, druhá náleží vítězi předešlé jamky. Byl-li stejný počet úhozů, zůstává »přednost« tomu, kdo ji měl v předcházející jamce.
3. Hrají-li hráči 3 nebo 4, jest nutno, aby se v úhozech pravidelně za sebou střídali.
4. Hráč nesmí přijímati rady nebo vysvětlivky, leč od svého caddieho nebo spoluhráče.
5. Míč nutno vždy pohnati úderem — bezpodmínečně — tedy nikdy strkáním nebo nabíráním a šoupáním. Každé jednání proti této reguli tresce se prohrou jamky.
6. Míč nutno hráti s místa, kam dopadl.
7. Míč, který leží od jamky dále, musí býti hrán dříve než bližší. Stala-li se chyba, »spustí se« míč na tomtéž místě, kde ležel (**»drop the ball«**).

8. Míč se »spouští« tím způsobem, že hráč — stojící obrácen směrem k jamce na místě, kde míč ležel — pustí míč přes rameno, tedy za zády k zemi.
9. Pokud je míč »**ve hře**«, nesmí se ho hráč dotknouti — vyjímaje v případech, označených v pravidlech.
Není-li možno rozeznati, kterému z hráčů míč náleží, jest dovoleno míč za souhlasu spoluhráče zdvihnouti a prohlédnouti. Míč pak budiž položen na totéž místo, kde ležel. Byla-li poloha míče změněna jiným míčem, později hraným — smí býti míč, jimž bylo hnuto, položen na původní místo, chce-li tak majitel tohoto míče.
10. Hrboleky a důlky urovnávají nebo jakékoli nerovnosti terénu překážející při úderu odstraňovati, jest zakázáno a tresce se prohrou jamky.
11. Odstraněny mohou býti jakékoli praporky nebo značky, nářadí, válce, vozíky, bedny, kosy a podobné. Pohnulo-li se při takovémto odstraňování míčem, možno jej položit tam, kde byl dříve. Padne-li míč na nějakou z řečených překážek nebo na předmět, který souvisí s úpravou hřiště (sít, motyky, kabát a pod.), nebo do děr vykopaných za příčinou odvodňování a pod. (vše, co přináleží k opravě hřiště), jest dovoleno, míč »spustit« co možná blízko tomuto místu — míč se ale nikdy výkonem tímto blíže k jamce dostati nesmí.
12. Každá pohyblivá překážka smí býti odstraněna, není-li od míče vzdálena více než jednu délku pálky.
Mělo-li odstranění překážky za následek pohnutí míčem, ztrácí majitel míče tohoto jeden bod.
Byla-li překážka odstraněna, ač vzdálenost od míče byla větší než jedna délka pálky, prohrává majitel míče jamku. (Výjimka od tohoto § na puttinggreenu.)

Zavadí-li hráč při tomto měření o míč a pohne-li se tento, čítá se jeden bod.

13. Pokud se míč pohybuje, nesmí býti dále hrán (výjimku činí případ, plove-li míč ve vodě).
14. Dotkne-li se hráč míče při rozmachu dvakrát, ztrácí jeden bod.
15. Odstraniti nebo zlomiti prut nebo rostlinu dovoleno není, leda jen v tom případě a pouze tolik, aby hráč mohl svou pátku dáti do správné polohy před míč.
16. Leží-li míče blízko u sebe (jednu délku pátky), je dovoleno onen míč, který leží blíže k jamce, zdvihnouti a po odehrání vzdálenějšího zpět položit.
17. Narazí-li pohybující se míč na něco, co na hřiště nepatří (na př. cizí člověk), hraje se dále s místa, kam padl. Pohne-li míčem na př. cizí člověk (vítr nikoliv!), lze míč nahraditi míčem jiným, »spuštěným« na totéž místo.
18. Narazí-li míč na protivníka nebo na jeho caddie anebo na toulec jím nesený, ztrácí protivník jamku!
19. Uhodí-li míč hráče samého nebo jeho spoluhráče anebo caddie (tedy vlastní strany!), prohrává se jamka.
20. Ten, kdo hraje míčem protivné strany, ztrácí jamku, vyjímaje:
 - a) zahrál-li potom i protivník cizím míčem; v tom případě hraje se dál se zaměněnými míči;
 - b) jestliže stala se záměna následkem mylného označení protivníkem nebo jeho caddiem.

Byl-li omyl konstatován dříve než ještě protivník pohrál, »spustí« se míč na místo, kde ležel míč protivníkův.

21. Ztratí-li kdo míč, ztrácí tím i jamku — ač neztratí-li protivník svého míče také — pak jest jamka »dělená«, t. j. nikdo jí nevyhrál (»halved«).
22. Zapadne-li míč do rákosí nebo do vysoké trávy, nesmí hráč dotýkati se této překážky více, nežli jest třeba k nalezení míče.

Zapadl-li míč do sypkého písku, smí se odkrýti jen tolik, aby bylo viděti povrch míče. Kdo jedná proti tomuto pravidlu, ztrácí jamku. Pohne-li se míčem při hledání, jest dovoleno míč dáti do původní polohy.

23. »**Balle hors des limites.**« Zahrál-li kdo míč mimo hřiště, hraje ještě jeden míč s téhož místa. Byl-li míč hrán z odraziště, smí býti zdvižen a je dovoleno hráti znovu (ovšem ztráta jednoho bodu). V každém jiném případě budiž míč »spuštěn«.
24. Praskne-li a rozlétne-li se míč na více kusů, jest dovoleno nahraditi kterýkoli z kusů novým míčem. I znečištěný míč lze nahraditi míčem novým.
25. Ať leží míč kdekoli a na čemkoli — nikdy není dovoleno polohu zlepšovati. Položil-li zahradník nebo hlídač na hřiště kameny a pod., lze je odstraniti.
26. Je-li míč ve vodě, smí ho hráč hráti i v pohybu, nesmí ale čekati, až větrem nebo proudem poloha jeho bude zlepšena.
27. Spadne-li míč do trhliny, strže (na př. po průtrži mračen) a pod., lze jej beztrestně nahraditi novým, t. j. míč »spustí« se ve vzdálenosti dvou pálkových délek od místa, kde zapadl. Není-li možno, aby byl nový míč v této vzdálenosti nebo vůbec v blízkosti »spuštěn«, spustí se dále — ale nikdy není dovoleno míč tímto výkonem přiblížiti k jamce.
28. Na »**pelouse d'arrivée**« (na **putting greenu**) lze odstraniti každý pohyblivý předmět.

Byla-li poloha míče při odstraňování tohoto předmětu (vzdáleného 0·15 metru) pozměněna, ať hráčem nebo jeho spoluhráčem anebo jeho caddiem, započítá se ztráta jednoho bodu.

Střepy, led neb sníh mohou býti pomocí pátky odstraněny, při tom ale není dovoleno současně zarovnávatí zem. Proto také není dovoleno dotknouti se země ve směru od míče k jamce.

29. Na putting-greenu smí caddie označiti směr k důlku — ale nic více. Smí státi za jamkou — nesmí ale nic podnikat, co by hráči bylo na prospěch — na př. chránit míč před větrem a pod. Vyjímaje caddieho nemá nikdo práva na putting-greenu se zdržovati.
30. Na putting-greenu nesmí nikdo hráti dříve, dokud míč spoluhráče po dopadnutí není v klidu.
31. Jsou-li na **putting-greenu** dva míče v **blízkosti 0·15 metru** — »Stymie« — smí se míč bližší k jamce zdvihnouti. Po odehrání druhého budiž zdvižený položen na původní místo.
32. Každý hráč má právo, přiblíží-li se k jamce, odstraniti praporek z této jamky. Narazí-li ale jeho míč na praporek držený caddiem nebo na spoluhráče anebo caddieho, prohrává jamku.

Zastaví-li se míč nad jamkou o tyčku praporku, je dovoleno vlajku odstranit — padne-li pak míč sám do jamky, platí jakoby byl zapadl již před odstraněním. Postrčí-li hráč svým míčem míč protivníka do jamky, platí pro protivníka jakoby byl dospěl do jamky při posledním hodu.

Změní-li se poloha míče druhým míčem, smí se první položit na původní místo.

Zastaví-li se míč o druhý, na putting-greenu ležící míč, jehož majitel prohlásí, že vlastní míč odstaví,

zahraje majitel zastavivšího se míče celý hod znovu, a potom teprve umístí druhý hráč zdvižený míč na původní místo a hraje dále.

Pohrál-li jeden hráč a nato míč druhého (tedy hráčícího po něm) zůstane na okraji jamky státi — nesmí první hráč tento míč odstrčit a hrát, nýbrž majitel zastavivšího se míče smí, požádá-li, hrát bezprostředně následující hod.

N A S L E D U J Í C Í P R A V I D L A B U Ď T Ě Ž N A H Ř Í Š T I B E Z P O D - M Í N E Č N Ě Z A C H O V Á V Ā N A :

- I. Nikdo nestůjž příliš blízko nebo přímo za hráčem, ani nemluv, ani se nepohybuj, když druhý hráč hraje.
- II. Na putting-greenu nikdy nestůj za jamkou ve směru hraného míče.
- III. Na teeing-groundu nestav a nepřipravuj svého míče nikdy dříve, dokud hráč, mající přednost, nemá odehráno.
- IV. Každý hráč má naprostou povinnost čekati na odrazišti tak dlouho, až předcházející partie odehrála aspoň 2 hody a je mimo dosah. Nemá také mířit na putting-green dříve, dokud předcházející hráči nedohráli a s puttingu neodešli.
- V. Na putting-greenu není dovoleno znovu zkoušetí putting, následují-li jiní hráči.
- VI. Hledají-li hráči ztracený míč, mají pustit hráče následující je ku předu a oznámiti jim to znamením. Sami ustanou ve hře a začnou, až druzí odejdou s dosahu.

- VII. Vytržený drn musí býti hráčem okamžitě na vyřvané místo vrácen a nohou zatlačen.
- VIII. Hráč musí díry, které v bunkeru vyryl vždy zarovnat.
- IX. Hráč, který zavinil trestný bod, hlásí to ihned protivníkovi.
- X. Jednotlivý hráč na hřišti práva nemá, proto musí vždy ustoupiti regulérní partii, která za všech okolností má přednost.

Tyto zvyklosti — uznávané a dodržované na celém světě — nezbytně musí každým hráčem golfu býti respektovány!

N Y N Í J E Š T Ě N Ě K O L I K S L O V O H Ě S A M Ě.

Golf není podoben žádnému sportu jinému, a proto také zkušeností nabytých v jiných sportech, zde využití nelze, je to sport zcela zvláštní.

Jako se nikdo nenaučil z knihy jezdit na koni, ani hrát tenis, tak nelze naučiti se ani golfu z knihy. Proto i těmto řádkům porozumí spíše ten, kdo aspoň jednou někde již golf zkusil hráti.

Někdo pochopí tento krásný sport dříve, jiný k tomu bude potřebovati snad i léta, než se dobře hráti naučí. Jisto je, že **bez učitele** se golf hráti nenaučí **nikdo**.

Ještě obtížnější jest, navyk'lé chyby si odvykat.

Má-li hráč dobrou vůli dosíci úspěchu — jest nucen více než ve kterémkoli jiném sportu rozmyšletí a uvažovati, jak se v tom neb onom případě zachovati má, neboť hráti bez rozmyslu není možno.

System hry s jednotlivými pálkami musí každý hráč v pravém slova smyslu prostudovati.

Nechť nikdo nemyslí, že jen dlouhé hody jsou těžké — naopak, mnohem obtížnější jsou hody krátké, t. j. takové které musí míti určitou krátkost, a kde míč nesmí přelétnout určité vzdálenosti.

Mezi pálkami dřevěnými a železnými jest značný rozdíl. **Dřevěnou pálkou** (grand crosse, driver) přenáší se síla rozmachu z pátky na míč, t. j. míč jest vysunut ze svého klidu, ze svého místa, pohybem pátky; tedy pátká sílu, která vězela v jejím pohybu, přenáší na míč, a sama pokračuje ve výkyvu dále.

U **pátek železných** věc má se zcela jinak. Pátky železné působí na míč krátkým úderem. Je tedy v používání dřevěných a železných pátek velký rozdíl, čemuž laik jen těžce asi porozumí — rozdíl ten postřehnouti může pouze hráč, který se golfem již trochu zabýval.

Pátky nemají býti ani příliš dlouhé ani krátké, mají býti výšce hráče úměrné. Doporučuji proto každému, aby se před koupí pátek dřívě s někým, kdo věci trochu rozumí, poradil.

Jména nejužívanějších pátek (**crosses, clubs**) jsou:

Driver — Grand' crosse.

Brassy

Cleek

Iron — Fer

Mashie

Niblick

Putter — Poteur

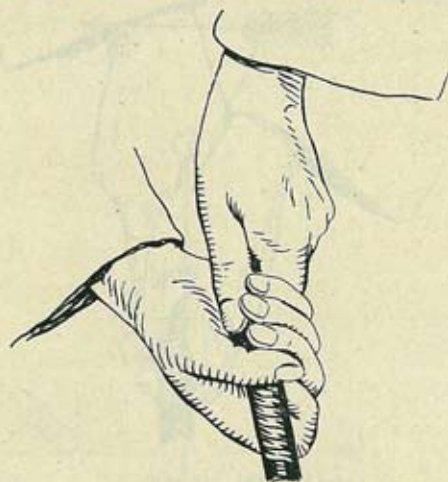
Každá pátká sestává z hlavy a rukojeti. Hlava pátky musí při správném postoji hráče ležeti celou plochou na

zemi — neboť jen v této poloze možno míč hodit určitým směrem.

Začátečník má míti pálek co nejméně, stačí driver, iron, mashie a putter.

Pálku nutno držeti oběma rukama, při čemž hlavní práci vykonává ruka levá (vyjímaje u puttru), kdežto pravá, která musí býti pevně prisunuta k levé, jen doprovází.

Hráč musí pátku držeti lehce — ne křečovitě pevně —

Obchvat jednoduchý.
Etreinte double cinque. Two—V grip

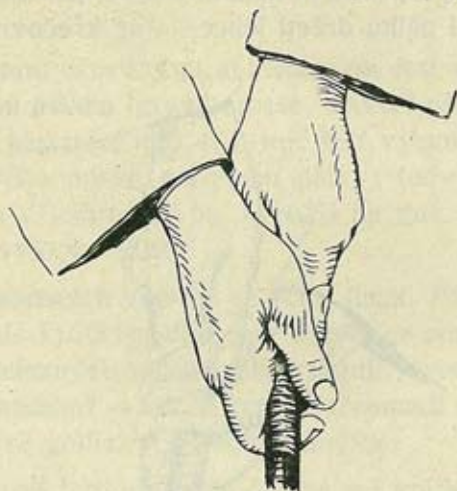
a to více palcem a ukazováčkem nežli celou pěstí, skoro podobně jako houslista drží smyčec.

Lépe než psané slovo vyloží způsob držení pátky obrázek, který doporučuji bedlivému prohlédnutí. Pálku lze držeti dle metody dvojí. Jedna slove »**etreinte double — cinq**« (two — V grip), druhá pak se nazývá »**etreinte enchevêtrée**« (overlapping — grip). Jméno prvnější pochází od římské pětky, kterou tvoří palec s ostatní částí pěstí. Obvyklejší způsob jest »**double — cinq**«, kdežto **overlap-**

pingu užíváno bývá méně, a to jen hráči vyspělými. Pro zajímavost připomínám, že letošní »**open champion**« **Arthur Havers** drží pátku způsobem **overlapping**.

Driver (grand crosse)

je snad nejdůležitější páčka. Švih touto páčkou provedený se nazývá **la cressée**, angl. **drive**, jest to onen švih, kterým začínáme s odraziště a který se opakuje po každé do-

Obchvat vrchem.

Etreinte enchevêtrée. Overlapping—grip.

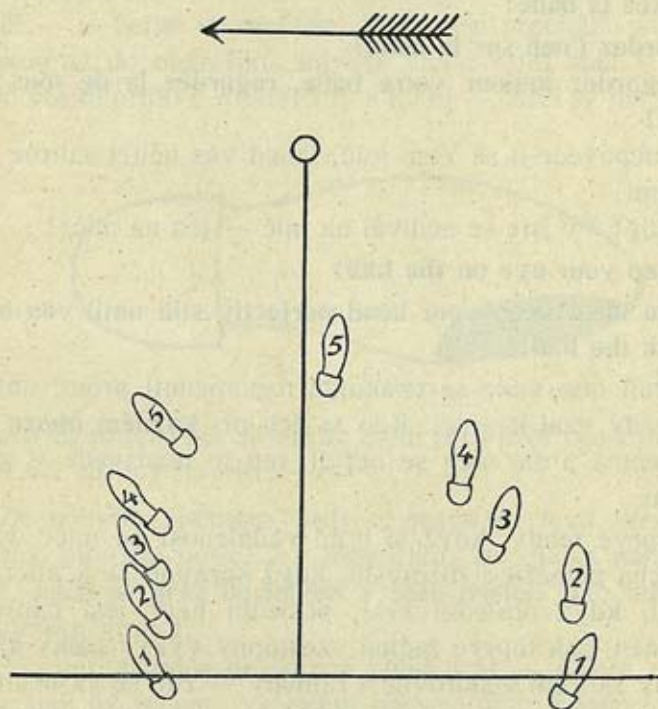
cilené jamce. Tomuto švihu věnuje každý hráč **největší** péči, neboť míč musí vyletět jako střela, má-li vykonati co možná nejdělsí dráhu, než dopadne v krásném oblouku k zemi.

Při odehrávání míče — tedy při prvním úderu, na odrazišti — staví si hráč pod míč malou hromádku hlíny nebo podstavec z kaučuku, »**le dé**« nebo »**tee**« zvaný, aby mohl dlouhou páčkou míč lépe nabrati.

Posice hráče při tomto úhozu je předúležitá. Míč musí ležeti před hráčem asi uprostřed mezi oběma nohama —

ve vzdálenosti asi 60—70 cm. Vzdálenost hráče od míče lze stanovit asi tím způsobem, aby páčka, přiložená k míči dosahovala svým druhým koncem ke kolenu hráče.

Pro snazší porozumění, jak se má hráč s tou neb onou páčkou k míči postavit, připojuji malý obrázek, z něhož lze snad pochopiti více, než z dlouhého vykládání.

Na výkrese tomto jest naznačeno, kde asi mají státi nohy hráčovy hraje-li s tou neb onou páčkou. Na levé straně kolmice jest naznačena noha levá, na pravé noha pravá a na konci kolmice míč s označeným směrem úhozu.

1—1	postoj s driverem	3—3	postoj s ironem
2—2	" " cleekem	4—4	" " mashie
	5—5	postoj s putterem	

Nohy mají býti lehce prohnuty, tedy nesmějí býti strnule napjaté, a váha těla spočívá na celé ploše obou chodidel.

Při tom tělo budiž mírně nakloněno ku předu. **Hlava** — skloněná k zemi — **musí zůstatí v naprostém klidu, při čemž zrak je upřen na míč.** To je zlaté pravidlo!

Nováček uslyší to od každého učitele bezpočtukráte, a vždy totéž:

Fixez la balle!

Gardez l'oeil sur la balle!

Regardez toujours votre balle, regardez la de tous vos yeux!

A nepovede-li se Vám míč, ihned vás učitel zahrne výčitkami:

Vždyť Vy jste se nedíval na míč — jen na míč!!

Keep your eye on the ball!

You must keep your head perfectly still until you have struck the ball!

Cituji tato stále se opakující napomenutí proto, aby si je každý vzal k srdci. Kdo si jich při **každém úhozu** nepřipomíná a dle nich se neřídí, ten to nepřivede v golfu nikam.

Teprve tehdy, když si hráč vzdálenost od míče dobře v duchu poměřil a rozmyslil, když správně se k míči postavil, když poslední sval, poslední nerv jest naprosto uklidněn, pak teprvé začíná vzestupný výkyv pátky až do polohy skorem vodorovné s rameny — zde se na okamžik zastaví — ale jen zlomek vteřiny — a bezprostředně na to počíná pohyb pátky zpět švihem doů k míči, který vezme sebou, a sice tak, že (obrazně řečeno!) pátko letí i s rukama dál, směrem za míčem. To vše děje se **bez síly**, bez námahy hráčovy, jen silou setrvačnosti.

Budiž zde znovu zdůrazněno, že jak při pohybu vzestupném, tak při švihu zpátečním, hlavní práci vykonává

ruka levá — levá vede, kdežto pravá, těsně k levé přimknutá, jen pátku doprovází.

V tom okamžiku, kdy páłka t. j. hlava její opustí míč a se vychyluje, jak právě popsáno, směrem vzestupným, nemůže hráč zůstati pevně stát na obou nohách — neboť se v bocích a ramenou otáčí — proto otočí a pozdvihne se **levá pata** kolem přední své části, která zůstane při zemi. Z vedlejšího výkresu je viděti kolem které části se pata otáčí — je černě vyznačena. Váha těla přechází na **nohu pravou** až do okamžiku, kdy se páłka vrátí zpět k míči. Tělo nesmí přijíti z rovnováhy a klidu — otáčí se jen mírně

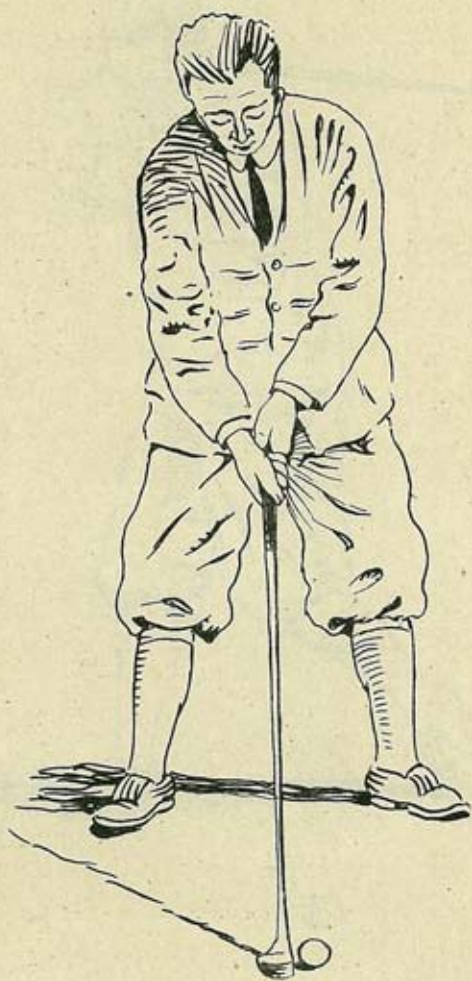

z leva do prava, tak aby hráč mohl přes levé rameno stále míti oči upřeny na míč.

Při pohybu zpětném, tedy z prava do leva, vrací se tělo do původní police a v okamžiku, kdy páłka narazí na míč, **musí se hráč nacházeti v téže polici**, jako když se k úderu připravil.

Po udeření míče nezůstane páłka stát — nýbrž pokračuje, jak již řečeno, ve svém pohybu dále, jakoby vůbec na žádný předmět nebyla narazila.

Tolik o driveru a způsobu jeho užívání. Z knihy se tomu nenaučí nikdo — z knihy lze naučiti se jen theorii— ale přec jen je možno, aby si hráč, který předcházejících pokynů použití chce, svůj švih a úhoz i dle řečeného popravil a cvičil.

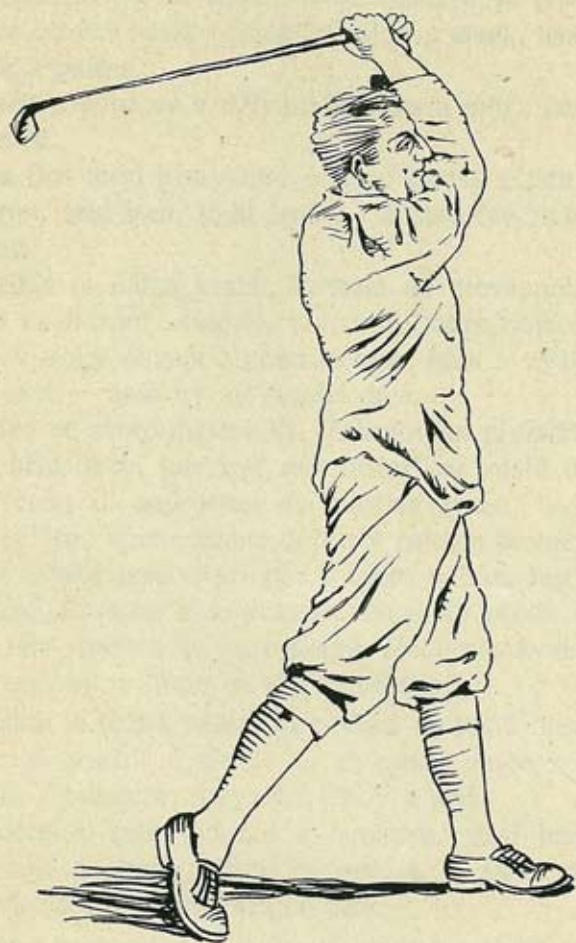
Driving: postoj a obchvat.

Driving: konec výkyvu.

Driving: pohled se strany.
Posice v okamžiku, kdy páłka letí vzhůru
za míčem, před zakončením švihů.

Driving: konec švihu.

Jako s driverem tak hraje se podobně — leží-li míč v dosti příhodném terénu — s pálkou, zvanou **brassy**, je to driver pobitý na spodní ploše mosazným plechem.

Z železných pálek nejdůležitější jsou **cleek**, **iron**, **mashie**, **niblick** a **putter**.

Cleek podobá se v užívání **driveru** a může často i tento nahraditi.

Iron (les fers) jsou pátky o něco kratší, a jich jména — **big iron**, **mid iron**, **light iron** — dostatečně jich účel vyznačují.

Mashie je pátko kratší, kovaná do otevřeného úhlu, a slouží ku házení »svíček« t. j. míč, touto pátkou hozený, opíše vysoký oblouk a zůstane tam, kam s výšky dopadnul, ležet — aniž by se kutálel dále.

Užívá se proto **mashie** ku přehazování překážek a hlavně v případech, kdy míč má zůstat na místě dopadu ležet (**«coup d'approche»** na **putting-green**, — **approach shot**). Hráč musí **mashie** držeti v rukách pevněji než jiné pátky a také pozice při hře s touto pátkou jest posunuta poněkud stranou, více pravou nohou ku předu, při čemž váha těla spočívá na noze pravé. Ruce zůstávají dle možnosti napnuté a hraje se více zápěstím.

Niblick je těžká pátko, vykovaná do ještě otevřenějšího úhlu než **mashie** a slouží ku vyhození míče z obtížného terénu, z bunkeru, z vysoké trávy a pod.

Chceme-li míč vyhnati z bunkeru, platí pravidlo, že **niblickem** se hraje přímo na míč, t. j. pátko tato nesmí býti kladena před úderem na zem.

Putter (potteur) jest nejkratší pátko a užívá se pouze na **putting-greenu**. Vyžaduje dobrého oka a mnohé přesnosti. Váha těla při **puttingu** spočívá na noze pravé, a obě nohy jsou dosti blízko u sebe, míč skoro v jedné čáře s patou pravé nohy. Tělo zůstává bez pohybu a úder na míč provádí výmínečně ruka pravá, kdežto levá pátko drží.

Mashie: postoj a obchvat.

Mashie: konec rozmachu.

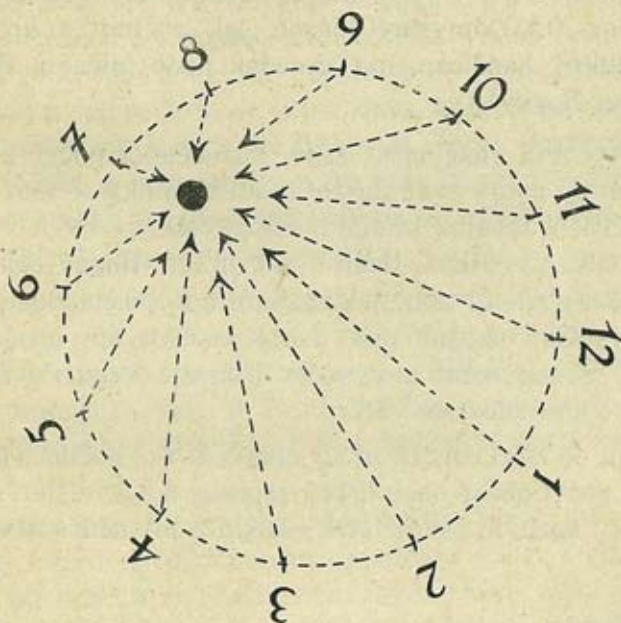
Mashie: konec švihu.

Putting: postoj a obchvat.

Putter jest skoro nejdůležitější páłka po **driveru** — neboť co platno, když se hráč dostane s dvěma nebo třemi hody na putting-green, když nedovede potom jedním nebo dvěma hody vehnat míč do jamky a potřebuje na **putting-greenu** dalších 4—5 hodů? Proto i putter musí býti zvlášť cvičen, a k tomuto cvičení hodí se výborně **clock-golf**. Ten možno si zřídit na pečlivě váleném a upraveném trávníku dle připojeného výkresu. Vzdálenosti k jamce se střídají od 1·5 až 5 metrů. Který z hráčů potřebuje méně úderů, aby se dostal dvanáctkrát do jamky, ten vyhrává.

Stane-li se někdy, že mezi míčem hráče a jamkou se nachází míč druhého — **trou barré, stymie** — pak hraje se i zde tak, jak v obdobném případě předpisují regule na **putting-greenu**.

Plánek Clock—Golfu.

Jako při jiných hrách tak možno i při golfu hráti handicap, t. j. dávatí »napřed«.

Hraje-li se o **jamky** (**»hole play«** nebo **»match play«**), dává silnější hráč slabším na př. 1 úhoz při každé jamce »napřed« (**stroke a hole**) t. j. při 18 jamkách 18 úhozů. **»Half«** značí, že má »napřed« jen polovinu, t. j. 9 úhozů — tedy jeden úhoz při každé druhé jamce, atd. **»Third«** že má 1 úhoz při každé třetí jamce.

Hraje-li se **»medal play«** čili **score play«** t. j. hra **dle počtu úhozů**, odpočítá se počet úhozů, které slabší hráč od silnějšího obdržel od součtu všech úhozů, jichž ku dosažení všech 18 jamek třeba bylo. Tedy na př. slabší obdržel 20 »napřed« a měl celkem 121 úhozů. Lepší hráč měl úhozů 102 — — vyhrává slabší, který má 101 (po odečtení 20.) Důmyslný způsob, jak počítati a určovati spravedlivý handicap, byl zaveden pode jménem **Bogey** (Colonel Bogey).

Bogey jest imaginární číslo, naznačující počet úhozů, kterými by dobrý hráč dosáhl té které jamky — aniž chyby udělal, a tabulka s těmito »Bogey-číslý« bývá v každém klubu vyvěšena. Hrají-li pak hráči **»Bogey-competition«**, porovnávají sami, jak hrají proti Colonelu Bogeyovi! Dle výsledku možno pak dobře sestavovati handicapy (odds). Sestavování a výpočty jsou ale velmi složité a nelze se jimi zde zabývatí.

Všude je zvykem, že hráči obdrží t. zv. počítací lístky, kde se počet úhozů obou hráčů zapisuje a pak sečítá, takže stav hry každým okamžikem seznati a přehlédnouti lze.

Konečně měl bych se zmíniti ještě o místu, o **hřišti** samém, ale to je pro nás kapitola příliš bolestivá — nemáme peněz.

Hřiště má býti prostorné, na 9 jamek čítá se plocha asi 30 hektarů, na 18 tedy asi 60. Takového místa — divokého parku nebo čehosi podobného — prozatím k dispozici míti nebudeme. Na délku počítáno, jest pro 18 jamek třeba 4—5 kilometrů. Kde není přirozených překážek, tam zřizují se uměle, a sice tak, aby na př. první mohla býti přehozena dobrým, normálním drivem; aneb se zřídí překážka bezprostředně před putting-greenem, aby poslední approach shot musel ji překonat. Také zřizují se překážky tak, aby jedna byla přímo za odrazištěm a druhá u putting-greenu. Proto volí se vzdálenosti jamek od odraziště mezi 150 až 500 metry. Nám dnes nezbyvá než začítí skromně, v rozměrech malých. Vzdor tomu doporučuji pěstování a cvičení tohoto sportu i v našich minimálních rozměrech — — neboť **dnes, kdy přicházíme s cizinou stále víc a více do styku, je třeba, abychom golf znali.** Nejen proto, abychom ho hráli doma, ale abychom ho hráti mohli v cizině, kde se znalost golfu předpokládá u každého světa znalého člověka.

Města jako Praha, Plzeň, Brno, Pardubice, Bratislava by mohla míti golf-linky na závodních drahách, což by nebylo nic nového, neboť tak vypomohli si v několika městech francouzských. V Tatranské Lomnici se svého času také již hrávalo, ovšem byli to jen lázeňští hosté z ciziny.

Doufám pevně, že také naše vláda, která má porozumění i štědrú ruku pro každý zdravý sport, i golf podporovati bude a pro jeho vybudování něco učiní — což by vítala nejen celá naše sportovní veřejnost, nýbrž i všichni zástupci cizích mocností, kteří zřízení golf-linksu — v hlavním městě nezbytném — stále připomínají.

D O D A T E K.

Vysvětlení stále se vyskytujících
cizích slov.

- To adress the ball** — *viser la balle* — připravit se k úhozu a přiložit pátku k míči.
- Approach shot** — jest poslední úder za účelem hoditi míč na putting-green.
- Brassy** — dřevěná pátku s mosaznou patou.
- Bunker** — jáma — obyčejně pískem naplněná — všeobecně překážka.
- Caddie, (Cadet)** — osoba nosící toulec s pátkami.
- Carry** — vzdálenost od místa, z kteréhož byl míč vyhozen až k místu dopadu: »long carry«, »short carry«.
- Dead** — míč jest »mrtvý«: 1. zůstal-li na místě dopadu ležeti, 2. leží-li tak blízko u jamky, že možno jej s naprostou jistotou vehnati.
- Dormy** — strana jest »dormy« má-li již o tolik jamek více, kolik ku hraní ještě druhé straně zbývá.
- Drop the ball** — »spustit« míč (jak v předu popsáno).
- Foozle** — špatný, nepodařený úhoz.
- Fore!** — zvolání na osobu ve směru úhozu se nalézající (= pozor!).
- Foursome** — čtyřhra, dvou proti dvěma.
- Half-One** — dává-li se při každé druhé jamce 1 hod »napřed«.
- Halved** — jamka jest halved, mají-li strany stejně úhozů.
- Honour, l' honneur** — přednost úhozu.

Hors des limites = **Aut of bounds** se zovou neschůdné části hřiště, ze kterých míč odehrávat není možno.

Hazard — accident de terrain.

Jerk — kolmý úhoz do země za míč («Jerking»), kdy páłka zůstane při zemi — tedy bez švilu.

Like — **as** — **we** — **lie** — mají-li obě strany stejný počet úhozů.

Loft — vyhodit míč do výšky — »svíčka«.

Made — se říká o hráči, jehož míč jest tak blízko u putting-greenu, že se jistě s jedním hodem na něj dostane.

Match Play — totéž co »hole play«, hraje-li se o jamky.

Medal Play — totéž co »score play«, hraje-li se dle počtu úhozů.

Miss the Globe — chybit míč.

Odd — jeden nebo dva hody, které se po dosažení jamky odečtou od součtu úhozů toho hráče, který je »napřed« obdržel.

Hráti »the odd« znamená, udělati o jeden hod více než protivník. Má-li protivník **B** o 1 hod více, má »the odd«, a druhý hráč **A** po následujícím úhozu má »the like«. Má-li protivník **B** další 2 hody, má »the two more«, a po dalším úhozu **A** má hráč **B** »the one off two«; při třech úderech má **B** »the three more« a po úderu **A** má

B »the one off three«.

Slice — znamená uhodit míč z prava do leva, »říznout«, takže letí do prava.

Spoons — jsou dřevěné pálky ku házení »svíček«.

Square — bylo-li hráno na rovno, t. j. dosáhly-li obě strany stejný počet jamek.

Steal — hod neobyčejné dálky.

Stymie («*trou barré*») — je-li míč hráče s míčem protivníka v jedné lince k jamce, a není-li vzdálenost jednoho od druhého větší než 15 cm.

The swing, le ballant — výkyv, rozmach.

Tee — hromádka hlíny, písku nebo kaučukový podstavek, pomocí kterého se míč na odrazišti zvýší.

Third — jeden úhoz při každé třetí jamce »napřed«.

Waggle — pokusný výkyv, rozmach pálkou před úderem z odraziště.

Wrist shot — slabý úder ze zápěstí.

Knihtiskárna B. Stýbla
v Praze.

Cena Kč 7.80